

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Basarabia”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Basarabia” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț, raionul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ și cererea reconvențională depusă de către Consiliul sătesc Hîrbovăț, raionul Anenii Noi împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Basarabia” cu privire la încasarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru anul 2016,

împotriva încheierii din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de prelungire a termenului pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 22 aprilie 2016, Cooperativa Agricolă de Producție „Basarabia” (CAP „Basarabia”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț solicitând anularea în parte a deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi, nr.05-04 din 30 decembrie 2015, excluderea din coloana nr. 4 a tabelului anexei nr. 5 la decizia contestată, nominalizarea CAP „Basarabia”, xxxxx; suspendarea deciziei în partea contestată.

La 01 august 2016, Consiliului sătesc Hîrbovăț a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva CAP „Basarabia” solicitând obligarea CAP „Basarabia” la achitarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru anul 2016 în sumă de 65000 de lei.

Prin încheierea din 27 iunie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi s-a admis demersul CAP „Basarabia” și s-a suspendat decizia Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi, nr.05-04 din 30 decembrie 2015 în partea ce se referă la CAP „Basarabia”.

Prin hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de CAP „Basarabia” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi cu privire la anularea deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr.05-04 din 30 decembrie 2015 în partea ce ține de excluderea din coloana nr. 4 a tabelului din anexa nr. 5 nominalizarea CAP „Basarabia”, xxxxx. Totodată, s-a

hotărât ca suspendarea deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi, nr.05-04 din 30 decembrie 2015 în partea ce se referă la CAP „Basarabia”, dispusă ca măsură de asigurare a acțiunii prin încheierea din 27 iunie 2016 a Judecătoriei Anenii Noi, se anulează odată cu devenirea definitivă a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea suplimentară din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi s-a admis cererea reconvențională depusă de Consiliului sătesc Hîrbovăț și s-a încasat de la CAP „Basarabia” în beneficiul Consiliului sătesc Hîrbovăț suma de 65000 de lei cu titlu de taxe pentru unitatea comercială CAP „Basarabia”, cu sediul sat. Hîrbovăț, rl Anenii Noi, pentru anul 2016.

La 21 iunie 2018, CAP „Basarabia” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi.

Prin încheierea din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CAP „Basarabia” împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi; s-a comunicat apelantului despre necesitatea de a prezenta în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada plății taxei de stat în sumă de 1462, 50 de lei, stabilind un termen până la 25 iulie 2018, pentru lichidarea neajunsurilor menționate. În caz contrar cererea nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) Cod de procedură civilă; s-a explicat că chestiunea primirii sau restituirii cererii de apel se va decide la 26 iulie 2018.

La 24 iulie 2018 CAP „Basarabia” a depus o cerere prin care a solicitat amânarea examinării chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel preconizată pentru data de 26 iulie 2018 și amânarea examinării până la emiterea hotărârii suplimentare motivate din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, care urmează a fi adusă la cunoștință pentru a motiva ilegalitatea acesteia.

Prin încheierea 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins din lipsă de temei cererea CAP „Basarabia”, reprezentată de președintele Serghei Calmîc, de prelungire a termenului pentru lichidarea neajunsului apelului; s-a restituit CAP „Basarabia” cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, cu toate actele anexate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii emise în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 04 septembrie 2018, CAP „Basarabia” a declarat recurs împotriva încheierii din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei la rejudecare a problemei, repunerea în termenul de recurs dacă este va considera că este depus peste termen.

În motivarea recursului s-a invocat că la 13 iulie 2018 a recepționat încheierea din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi. Din încheierea respectivă a aflat despre existența hotărârii suplimentare din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, împotriva căreia nu a depus cerere de apel, deoarece nu a cunoscut despre existența acesteia.

Recurentul a indicat că termenul, temeiurile și procedura de atac a hotărârii suplimentare sunt separate de cea a hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi. Astfel, la 17 iulie 2018 a depus cerere de eliberare a hotărârii suplimentare

motivate și pentru a nu omite termenul de contestare. La 24 iulie 2018 a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii suplimentare.

Recurentul a declarat că nu s-a luat în considerare faptul că hotărârea suplimentară a fost emisă în lipsa părții și nu i-a fost comunicată, nu i-a fost expediată în modul prevăzut de lege. Instanța de fond a ignorat prevederile art. 100 alin.(1) Cod de procedură civilă, ceea ce nu urma a fi tolerat de către Curtea de Apel Chișinău la emiterea încheierii din 26 iulie 2018. Instanța de apel nu a verificat dacă procedura de atac a fost respectată și nu a luat în considerare că hotărârea suplimentară a fost emisă sub formă de dispozitiv și nu a fost întocmită hotărârea suplimentară motivată în termen de 30 de zile, cu toate că a solicitat prin cererea din 17 iulie 2018.

Totodată, a menționat că instanța de apel nu a luat în considerare că cererea de apel depusă împotriva hotărârii suplimentare a fost o cerere nemotivată, iar o cerință a fost de repunere în termen. Instanța de apel a ignorat să se expună asupra repunerii în termen, încălcându-i dreptul la un proces echitabil. La fel, nu a ținut cont de faptul că instanța de fond la recepționarea cererii de apel, în conformitate cu art. 367 Cod de procedură civilă urma să o expedieze spre soluționare curții de apel în vederea repunerii în termen a apelului declarat împotriva hotărârii suplimentare din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi. Or, în caz de repunere, dosarul urma să fi remis instanței de fond pentru redactarea hotărârii suplimentare motivate. De altfel, este imposibil de depus apel suplimentar împotriva hotărârii suplimentare, deoarece Codul de Procedură Civilă nu prevede contestarea hotărârii suplimentare cu apel suplimentar. Dimpotrivă art. 250 Cod de procedură civilă prevede că instanța pronunță o hotărâre suplimentară care poate fi atacată în ordinea stabilită de prezentul cod. Or, Codul de Procedură Civilă stabilește la art. 358, art. 362, art. 364 Cod de procedură civilă hotărârile care pot fi contestate cu apel, termenul și depunerea cererii de apel.

Recurentul a precizat că a contestat un act administrativ și este scutit de la plata taxei de stat. Instanța de apel prin încheierea din 05 iulie 2018 i-a acordat termen pentru plata taxei de stat în sumă de 1462, 5 de lei și doar atunci a aflat despre existența hotărârii suplimentare din 25 mai 2018 cu privire la încasarea sumei de 65000 de lei. În opinia sa, nu este obligat la plata anumitor sume bănești. Astfel, încheierea urmează a fi anulată, deoarece încalcă grav drepturile procedurale ale părților și procedura de atac a hotărârilor.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 26 iulie 2018, iar CAP „Basarabia” a declarat recurs la 04 septembrie 2018.

Materialele cauzei atestă că încheierea a fost expediată participanților la proces la 17 august 2018, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.244), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent. Din textul recursului rezultă că recurentul a recepționat încheierea la 23 august 2018. Astfel, recursul declarat la 04 septembrie 2018, este în termen și nu este necesară repunerea acesteia în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră recursul declarat neîntemeiat și pasibil de fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 23 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de CAP „Basarabia” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi cu privire la anularea deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr.05-04 din 30 decembrie 2015 în parte ce ține de excluderea din coloana nr. 4 a tabelului din anexa nr. 5 nominalizarea CAP „Basarabia”, 103601002753. Totodată, s-a hotărât că suspendarea deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț, rl Anenii Noi, nr.05-04 din 30 decembrie 2015 în partea ce se referă la CAP „Basarabia”, dispusă ca măsură de asigurare a acțiunii prin încheierea din 27 iunie 2016 a Judecătorei Anenii Noi, se anulează odată cu devenirea definitivă a hotărârii judecătorești (Vol.I, f.d.205, 213-216).

La 21 iunie 2018, CAP „Basarabia” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi (Vol.I, f.d.218).

În conformitate cu art. 364 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin.(1), (1¹), (4) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, pornind de la faptul că apelul declarat la 21 iunie 2018 împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi, nu corespunde cerințelor legale citate, prin încheierea din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CAP „Basarabia” împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătorei Anenii Noi; s-a comunicat apelantului despre necesitatea de a prezenta în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada plății taxei de stat în sumă de 1462, 50 de lei, stabilind un termen până la 25

iulie 2018, pentru lichidarea neajunsurilor menționate. În caz contrar cererea nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) Cod de procedură civilă; s-a explicat că asupra chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel se va decide la 26 iulie 2018 (Vol.I, f.d.224-226).

La 24 iulie 2018 CAP „Basarabia” a depus o cerere prin care a solicitat amânarea examinării chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel preconizată pentru data de 26 iulie 2018 și amânarea examinării până la emiterea hotărârii suplimentare motivate din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, care urmează a fi adusă la cunoștință pentru a motiva ilegalitatea acesteia (Vol.I, f.d.232-233).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Prin încheierea din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins din lipsă de temei cererea CAP „Basarabia”, reprezentată de președintele Serghei Calmîc, de prelungire a termenului pentru lichidarea neajunsului apelului; s-a restituit CAP „Basarabia” cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, cu toate actele anexate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii emise în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă (Vol.I, f.d.236-243).

Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de prelungire a termenului pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel și restituirea cererii de apel.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de apel a reținut că CAP „Basarabia”, fiind o persoană juridică, a recepționat încheierea de a nu da curs apelului, dar sub nici o formă nu a lichidat neajunsurile admise la declararea apelului.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În acest sens, Colegiul precizează că încheierea instanței de apel din 05 iulie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de CAP „Basarabia” împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, însoțită de înștiințarea despre data și ora ședinței de judecată, au fost expediate apelantului cu aviz recomandat, fiind confirmată recepționarea acestora la 13 iulie 2018, prin semnătura aplicată în avizul de recepție (Vol.I, f.d.231), aspect confirmat și de recurent.

Colegiul reiterează că prin încheierea de a nu da curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, apelantului CAP „Basarabia” i s-a comunicat despre necesitatea prezentării până la data de 25 iulie 2018 în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a probelor

invocate în susținerea apelului, inclusiv a dovezii plății taxei de stat în sumă de 1462, 50 de lei.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Raportând normele procedurale citate la circumstanțele speței, Colegiul relevă că apelantul CAP „Basarabia” nu a lichidat neajunsurile admise la declararea apelului împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în termenul acordat de instanța de apel.

Concomitent Colegiul relievă că apelantul CAP „Basarabia”, prin cererea depusă la 24 iulie 2018, a solicitat amânarea examinării chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel preconizată pentru data de 26 iulie 2018 și amânarea examinării până la emiterea hotărârii suplimentare motivate din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, care nu este decât o cerere de prelungire a termenului pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată.

La acest capitol, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că solicitarea apelantului de prelungire a termenului este nefondată, or, apelantul/ recurentul, în esență, justifică necesitatea prelungirii termenului prin faptul că nu ar fi fost emisă/primită hotărârea suplimentară motivată din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central. De altfel, această circumstanță este una derizorie și nicidecum nu legitimează cererea CAP „Basarabia” de prelungire a termenului întru lichidarea neajunsurilor admise la declararea apelului împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Aici este de remarcat că termenul de contestare cu apel a hotărârilor primei instanțe este stabilit la art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform căruia termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Astfel, prin prisma art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă coroborat cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare curge începând în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Mai mult ca atât, la data de 26 iulie 2018, data restituirii cererii de apel depuse de CAP „Basarabia” împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, instanța de apel a verificat dacă apelantul a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 05 iulie 2018 rezultând din prevederile art. 364, 365, 368 Cod de procedură civilă.

Chiar și în condițiile în care cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii suplimentare din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, a fost înregistrată la 24 iulie 2018 la Judecătoria Anenii Noi, sediul Central și a fost expediată Curții de Apel Chișinău la data înregistrării (Vol.I, f.d.245, 250), acest aspect nu justifică neînlăturarea neajunsurilor admise la declararea apelului împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

De altfel, până la data de 25 iulie 2018, termenul-limită în care apelantul urma să înlătore neajunsurile admise la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și anume prezentarea apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, inclusiv a dovezii plății taxei de stat în sumă de 1462, 50 de lei, CAP „Basarabia” nu a lichidat nici un neajuns din cele enumerate, ceea ce a și determinat restituirea cererii de apel.

Colegiul relevă că în recursul declarat împotriva încheierii din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu se identifică anumite argumente în favoarea ilegalității încheierii contestate. Or, toate ipotezele invocate în cererea de recurs de către recurent, în esență, se rezumă la hotărârea suplimentară din 25 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, emiterea acesteia în lipsa CAP „Basarabia” și necomunicarea acesteia, împotriva căreia a fost declarat apel nemotivat la 24 iulie 2018. Însă aceste supoziții ale recurentului nicidecum nu justifică imposibilitatea apelantului de a lichida neajunsurile admise la declararea apelului la 21 iunie 2018 împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în termenul acordat în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Conform art. 6 § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...].

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). În plus, limitările nu sunt în acord cu art. 6 § 1 din Convenție decât dacă urmăresc un „scop legitim” și dacă există un „raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat” [Ashingdane împotriva Regatului Unit, pct. 57; Fayed împotriva Regatului Unit, pct. 65; Markovic și alții împotriva Italiei (MC), pct. 99].

De altfel, legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula un recurs vizează asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice (Cañete de Goñi împotriva Spaniei, pct. 36). Astfel, reglementarea în cauză sau aplicarea acesteia nu trebuie să împiedice justițiabilul să se prevaleze de o cale de atac disponibilă [Miragall

Escolano și alții împotriva Spaniei, Zvolsky și Zvolska împotriva Republicii Cehe, pct. 51].

În atare circumstanțe, Colegiul notează că instanța de apel corect a reținut că obligația indubitabilă a apelantului de a lichida neajunsurile admise la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, este stabilită expres de lege, este respectată proporționalitatea rezonabilă între mijloacele folosite și scopul vizat, urmărește scopul unei bune administrări a justiției și nu aduce atingere substanței dreptului de acces la instanță.

Subsidiar Colegiul menționează că instanța de apel a reținut ca fiind respectată procedura de citare a părților, inclusiv a CAP „Basarabia” la pronunțarea hotărârii suplimentare din 25 mai 2018 de către prima instanță, conform semnăturii aplicate pe recipisa de înștiințare (Vol. I, f.d.208).

Respectiv nu poate fi invocată încălcarea principiilor contradictorialității, al egalității părților în drepturile procedurale și al disponibilității, or, procesul s-a desfășurat cu respectarea acestor principii și CAP „Basarabia” nu a fost lipsită de dreptul de a beneficia de un proces sub egida acestor principii ale dreptului procedural.

Pornind de la prevederile art. 250 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța care a pronunțat hotărârea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărâre suplimentară dacă nu s-a pronunțat asupra unei pretenții formulate de către părți sau de către intervenientul principal, Colegiul accentuează că instanța de apel a punctat că toate circumstanțele de fapt și de drept al litigiilor deduse judecătii, atât prin cererea inițială, cât și cea reconvențională, au fost reflectate în hotărârea motivată din 23 mai 2018 a primei instanțe, care i-a fost adusă la cunoștință apelantului. Totodată, a indicat că prin hotărârea suplimentară din 25 mai 2018 a fost doar suplinit dispozitivul, în acest sens opinând că nu au fost impedimente pentru CAP „Basarabia” de a înlătura neajunsurile admise la declararea apelului.

De asemenea, Colegiul reliefă că instanța de apel corect a punctat referitor la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești prin prisma art. 120 al Constituției Republicii și Moldova și art. 16 Cod de procedură civilă, or, neexecutarea/nerespectarea acestora nemotivat atrag după sine răspunderea în condițiile Codului de Procedură Civilă și în alte legi, inclusiv sancțiuni procedurale.

De altfel, în conformitate cu art. 10 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Un aspect relevant speței reprezintă și faptul că recurentul în recursul declarat își exprimă dezacordul la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel pentru care i s-a acordat termen, însă recurentul ignoră faptul că acesta nu a fost unicul neajuns

admis la declararea apelului, având obligația pozitivă, legală, de a prezenta inclusiv cererea de apel cu motivele de fapt și de drept și probele pe care se întemeiază apelul, dar CAP „Basarabia” nu a prezentat nici cel puțin apelul motivat. Or, la data de 18 iulie 2018, conform recipisei semnate de către Serghei Calmîc, Președintele CAP „Basarabia”, luase cunoștință de hotărârea motivată din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central (Vol.I, f.d.229), iar termenul-limită pentru înlăturarea neajunsurilor era stabilit până la 25 iulie 2018.

Aici Colegiul reiterează că în hotărârea motivată din 23 mai 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, instanța de judecată reflectă motivele ce, în opinia sa, a determinat temeinicia cererii reconvenționale.

În atare circumstanțe, CAP „Basarabia” nu a fost lipsită de posibilitatea sau altfel spus nici nu a justificat imposibilitatea lichidării neajunsurilor în termen, cel puțin în partea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept și a probelor în susținerea apelului.

În consecință, Colegiul conchide că circumstanțele expuse denotă că însuși recurentul nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor. Or, art. 56 alin.(3) Cod de procedură civilă coroborat cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează obligația participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Alte argumente invocate de recurent, în susținerea ipotezelor expuse în recurs, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele menționate *supra*. Astfel, argumentele recurentului nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile în care instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la respingerea cererii de prelungire a termenului pentru lichidarea neajunsurilor și restituirea cererii de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe din 23 mai 2018, deoarece nu au fost executate în termen indicațiile instanței de apel. De altfel, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecătii, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii din 26 iulie 2018 a instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Basarabia”.

Se menține încheierea din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Basarabia” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț, raionul Anenii Noi cu privire la anularea actului administrativ și cererea reconvențională depusă de către

Consiliul sătesc Hîrbovăț, raionul Anenii Noi împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Basarabia” cu privire la încasarea taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru anul 2016.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic